

Jövedéki törvény az objektív felelősség talaján áll

objektív felelősség

AVÉ 2013/14.

I. A jövedéki adóról szóló törvény rendelkezéseinek egybevetése alapján megállapítható, hogy annak rendelkezései, így a jövedéki bírság kiszabásának lehetősége a jövedéki terméket szállító, vagy egyéb módon birtokló jogi személyekre is alkalmazandó, tehát a jövedéki termékkel gazdasági tevékenységet nem folytató gazdálkodó szervezetek is sújthatók jövedéki bírsággal.

II. A jövedéki eljárás alá vonhatóság szempontjából nincs jelentősége a nemzetközi fuvarozás szabályainak, mivel erre a jövedéki adóról szóló törvény rendelkezései az irányadók.

III. A jogkövetkezmények az elkövetés idején hatályos rendelkezések megsértéséhez igazodnak.

[a jövedéki adóról és jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Jöt.) 4. §, 114. §]

A vasúti forgalomban 2009. március 28-án belépésre jelentkezett a 3387-...-1 számú vasúti kocsin a ...-0 számú konténer. A felperes jogelődje a konténerrel és a szállítmányról írásban tett árubejelentést a belépő vonatjegyzéken és kérte a szállítmány egyszer sített eljárásban történő továbbítását. A belépő vonatjegyzéken, illetve a fuvarlevélen címárumegevezés szerepelt. A vámhatóság a benyújtott okmányok alapján vámvizsgálatot rendelt el, amely során megállapította, hogy a címárkon kívül 41 900 karton zár- és adójegy nélküli cigarettát is tartalmaz a konténer. A vámhatóság a cigarettát lefoglalta és jövedéki eljárást indított. A vámhatóság 2011. január 11-én kelt végzésével tájékoztatta a felperest arról, hogy vele szemben a közigazgatási eljárást megindította, tekintettel arra, hogy a felperes vette át a szállítmányt szállításra, belépett a fuvarozásba és a birtokosi minősége fennállt a vámvizsgálatkor. Az első fokú vámhatóság a 2011. március 8. napján hozott határozatában a felperessel szemben 771 462 800 Ft jövedéki bírságot szabott ki.

A felperes fellebbezése alapján eljáró alperes a 2011. április 28. napján hozott határozatában az első fokú határozatot helyben hagyta. Érdemi döntését az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 97. § (5) bekezdésében, 138. § (1) bekezdésében, 143. § (1) bekezdésében, a Jöt. 1. § (1) bekezdésében, 2. §-ában, 15. § (2) bekezdés *b)* pontjában, 17. § (3) bekezdésében, 114. § (1) bekezdésében, (2) bekezdés *f)* pontjában, (4) bekezdésében, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 72. § (1) bekezdésében, 128. § (5) bekezdésében foglaltakra alapította. Határozatát azzal indokolta, hogy a harmadik országból jogellenesen behozott, vám eljárás alá nem vont, adójegy nélküli dohánygyártmány adózás alól elvont terméknek minősül, amelynek mennyisége után jövedéki

bírságot kell fizetni. Adófizetési kötelezettség keletkezik a jogellenesen jövedéki adó megfizetése nélküli jövedéki termék birtoklása esetén. Az adómegfizetésre a terméket birtokló személy vagy szervezet kötelezett. A felperes, akinek a vámvizsgálat id pontjában a szállítmány felett rendelkezési joga volt, a szállítmány birtokosának min sül, felel ssége önállóan is megállapítható függetlenül az adózatlan jövedéki termék tulajdonosának felel sségét l. Az els fokú hatóság a tényállás tisztázását és bizonyítását követ en érdemben megalapozott és jogszer döntést hozott.

A felperes keresetében az alperes határozatának hatályon kívül helyezését kérte, eljárási és anyagi jogszabálysértésekre hivatkozott. Az alperes ellenkérelmében a felperes keresetének elutasítását kérte.

Az els fokú bíróság az alperes határozatát az els fokú határozatra is kiterjed en hatályon kívül helyezte és az els fokú hatóságot új eljárásra, új határozat hozatalára kötelezte. Ítéletének indokolásában jogi álláspontját az alábbiak szerint ismertette.

Bár a hatóság az eljárás megindulásáról a felperest 2011. január 11-én értesítette, a közigazgatási eljárás az els cselekménnyel indult, ami nem más, mint a vámvizsgálatról készült jegyz könyv felvétele és a konténer lefoglalásáról rendelkez végzés meghozatalának id pontja. A hivatalból indult jövedéki eljárás során a felperes ügyfélnek min sül. Az alperes megsértette a Ket. 29. § (3) bekezdés *a*) pontjában, továbbá az Art. 104. §-ában foglaltakat, és ez nem tekinthet olyan lényeges eljárási jogszabálysértésnek, amely megalapozná azt a felperesi érvelést, mely szerint vele szemben az eljárás megindításáról szóló közlés id pontjában hatályos anyagi jogi jogszabályokat kellene alkalmazni. A jogkövetkezmények az elkövetés idején hatályos rendelkezések megsértéséhez igazodnak. A Jöt. 16. § *c*) pontja értelmében az adófizetési kötelezettség esedékessé válásának ideje a meghatározott esemény bekövetkezésének, azaz a behozatalnak az id pontja. Az alperes lényeges eljárási jogszabálysértést követett el azzal, hogy döntését a határozat meghozatalakor hatályos Jöt. 114. § (4) bekezdésére alapította, mivel a jövedéki szabálysértés elkövetésekor hatályos rendelkezések alapján kellett volna eljárnia. A felperes tévesen hivatkozott arra, hogy a konténert és annak tartalmát a jövedéki ellen rzés id pontjában nem birtokolta, a terméket szállító ugyanis a Jöt. 4. § *a*) pontja értelmében a szállítás tényével birtokosnak min sül és adófizetésre köteles a Jöt. 17. § (3) bekezdése értelmében az is, aki adózatlan jövedéki terméket a törvény rendelkezéseit l eltér módon birtokol, illetve szállít. A felperes - el adásával ellentétben - a konténer felett a tényleges hatalmat megszerezte, ezt fuvarozásra átvette, felette rendelkezési jogot gyakorolt, vám eljárásra bemutatta, tehát mint az adózatlan jövedéki termék birtokosa alappal felel sségét nem vitathatja. A jövedéki eljárás alá vonhatóság szempontjából nincs jelent sége a nemzetközi fuvarozás szabályainak, mivel erre a Jöt. rendelkezései az irányadók. Az alperes tévesen hivatkozott a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 339/A. §-ára, mivel érdemi döntését a jogszabálysértés elkövetésekor hatályban volt rendelkezésekre kellett volna alapítania. A megismételt eljárásban a vámhatóságnak tényként kell kezelnie, hogy a felperes a vám eljárás alá vont adózatlan jövedéki termék birtokosa volt, ezért felel ssége a Jöt. 114. § (1) bekezdés *b*) pontja alapján fennállt. „Els ként - a Jöt. 7. § 21.) pontjának tükrében - azt kell vizsgálnia, hogy a felperes jövedéki termékkel gazdasági tevékenységet folytató gazdasági szervezetnek volt-e tekintend . Ezt követ en a jövedéki bírságfizetési kötelezettség mértékér l a Jöt. 114. § (4) bekezdésének, az adófizetési kötelezettség keletkezésének id pontjában hatályos rendelkezése szem el tt tartásával kell döntenie”.

A joger s ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, kérte annak hatályon kívül helyezését az alperes határozatára, továbbá az els fokú vámhatósági határozatra is kiterjed en, és az els fokú hatóság új eljárásra kötelezésének mell zését, vagy az új eljárásra olyan iránymutatás

adását, mely szerint, ha nem min sül jövedéki termékkel gazdasági tevékenységet folytató gazdálkodó szervezetnek, akkor vele szemben jövedéki bírság kiszabásának nem lehet helye. Azzal érvelt, hogy a joger s ítélet nem felel meg a Jöt. 114. § (1) és (2) bekezdésében, a Közösségi Vámjog végrehajtásáról szóló 2003. évi CXXVI. törvény 10. §-ában, a Polgári Törvénykönyvr l szóló 1959. évi IV. törvény 187. §-ában, és a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltaknak. Az alperes és az els fokú bíróság tévesen min sítette birtokosnak olyan dolgok felett, amelyek el le el voltak zárva, amelyek felett rendelkezési jogot nem gyakorolhatott, és amelyeket nem tartott a hatalmában. Kifejtette, hogy vele szemben, mint jövedéki termékkel, gazdasági tevékenységet nem folytató gazdálkodó szervezettel jövedéki bírság kiszabásának hiányzik a tételes jogi alapja. Az alperes ellenkérelmében a joger s ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria felülvizsgálati eljárás során megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria ítéletének indokolásában els ként rögzítette, hogy a felülvizsgálati eljárás során - annak rendkívüli jogorvoslati jellege miatt - nincs helye bizonyítás feltételének, a bizonyítékok ismételt egybevetésének, felülmérlegelésnek, a Kúria a felülvizsgálati kérelem által vitatott körben a rendelkezésére álló iratok alapján dönthet (Pp. 275. §, BH2002. 29., BH2002. 179.). Ítéleti tényállás kapcsán jogszabálysértés csak akkor állapítható meg, ha az hiányos, iratellenes avagy téves, okszer tlen, a logika szabályainak ellentmondó tényeket, ténybeli következtetéseket rögzít. Nem állapítható meg iratellenesség azon a címen, hogy a fél álláspontja valamely bizonyíték bizonyító ereje tekintetében nem azonos a bíróságéval, ez ugyanis nem iratellenességre utal, hanem a bizonyítékok felülmérlegelésére irányul, amire a rendkívüli jogorvoslati eljárásban nincs lehet ség. A Kúria megállapította, hogy az els fokú bíróság - a felperes érvelésével ellentétben - az ítéletében hiánytalan, iratszer , okszer és a logika szabályainak is megfelel bizonyíték értékelésen alapuló tényállást állapított meg. Eljárása megfelel a Pp. 206. § (1) bekezdésében, 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak. A joger s ítélet tényállása tehát jogszer , ennél fogva a felülvizsgálati eljárásra is irányadó.

Az els fokú bíróság a tényállás megállapításánál helyesen tekintette irányadónak azokat a jogilag releváns tényeket, melyek szerint a felperes jogel dje átvette a konténert fuvarozásra, ezt vámeljáras alá bocsátotta. Az el zetes vizsgálat iránti kérelem nélküli vámeljáras alá bocsátás a felperes döntése volt, és a felperesi fuvarozó egyébként bármikor jogosult volt megvizsgálni, hogy a fuvarozási feltételeket betartották-e, a küldemény megegyezik-e a feladó által fuvarlevélbe beírt adatokkal, a felperes azonban ezzel a jogosultságával nem élt és a fuvarlevélen, továbbá a konténer fuvarlevélen fenntartást nem tüntetett fel. Ennél fogva a jogvita eldöntésére is irányadó speciális jogi szabályozásra - a Jöt. 4. § a) pontjára, 17. § (3) bekezdésére figyelemmel - az alperes és az els fokú bíróság helyesen min sítette a felperest jövedéki terméket szállító, illetve egyéb módon birtokló jogi személynek, továbbá helytállóan mutatott rá arra a határozatában, **hogy a Jöt. az objektív felel sség talaján áll, tehát nincs ügydönt jelent sége a jó, avagy rosszhiszem ségnek, a szándékos vagy gondatlan, a vétkes vagy vétlen magatartásnak, az adózatlan jövedéki termék birtokosa ezekre hivatkozva felel sségét alappal nem vitathatja.**

A Kúria osztotta továbbá az els fokú bíróság azon jogi álláspontját is, mely szerint a Jöt. 4. § a) pontja értelmében a Jöt. személyi hatálya kiterjed a jövedéki terméket szállító, egyéb birtokló jogi személyre is, és a Jöt. 114. § (2) bekezdése bírságot minden olyan személyt (így jogi személyt, gazdálkodó szervezetet is), amely a jövedéki termék birtoklását, felhasználását a jogszabály által megkövetelt módon igazolni nem tudja. A jövedéki termékkel gazdasági tevékenységet folytató gazdálkodó szervezet a Jöt. 114. § (4) bekezdésében valóban külön nevesítve van, ennek oka azonban kizárólag a bírságmérték eltér volta. A Jöt. rendelkezéseinek egybevetése alapján a Jöt. 4. § a) pontjában foglaltakból egyértelm en megállapítható, hogy a

Jöt. rendelkezések, így a jövedéki bírság kiszabásának lehet sége a jövedéki terméket szállító, vagy egyéb módon birtokló jogi személyekre is alkalmazandó, tehát a jövedéki termékkel gazdasági tevékenységet nem folytató gazdálkodó szervezetek is jövedéki bírsággal sújthatók a Jöt. 114. § (2) bekezdés *b*) pontjában foglaltak alapján. Utal a Kúria e körben még arra is, hogy a Kfv.VI.39.077/2009/4. számú ítéletében - jelen perbelivel azonos ténybeli és jogi megítélés ügyben - korábban már ugyanilyen tartalmú döntést hozott.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A pereszeses felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati perköltség megfizetésére.

[Kúria Kfv.V.35.042/2012/4. szám; Zala Megyei Bíróság 9.K.20.943/2011/3. szám]